

SID

سرویس های ویژه

سرویس ترجمه تخصصی

کارگاه های آموزشی

بلاگ مرکز اطلاعات علمی

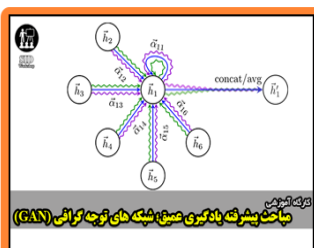

عضویت در خبرنامه

فیلم های آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

مباحث پیشرفته یادگیری عمیق؛ شبکه های توجه گرافی (GAN)

مباحث پیشرفته یادگیری عمیق؛
شبکه های توجه گرافی
(Graph Attention Networks)

آموزش استفاده از وب آو ساینس

کارگاه آنلاین آموزش استفاده از
وب آو ساینس

کارگاه آنلاین مقاله روزمره انگلیسی

بررسی حوزه یادگیری زبان‌های خارجی در سند برنامه درسی ملی: ظرفیت‌ها، استلزامات و محدودیت‌ها

رضا خیرآبادی^۱ و سید بهنام علوی‌مقدم^۲

کلید واژه‌ها: برنامه درسی ملی، آموزش زبان‌های خارجی، بسته آموزشی، رویکرد ارتباطی

مقدمه

آموزش زبان‌های خارجی در کشور ما چه در سطح آموزش رسمی و چه در سطح آموزش‌های غیررسمی و آموزشگاهی همواره از بی‌برنامگی و عدم وجود اسناد کلان و فرادستی رنج برده است. این موضوع عمدتاً در فقدان برنامه درسی ملی ریشه داشته و نبود چنین نقشه راهی سبب گردیده بود تا تدوین اسناد میانی از جمله برنامه درسی آموزش زبان‌های خارجی توسط وزارت آموزش و پرورش نیز به تعویق بیفتد. با تصویب سند برنامه درسی ملی در اسفند ۱۳۹۰، یکی از حوزه‌های یازده‌گانه یادگیری به زبان‌های خارجی اختصاص یافته است. در مقاله حاضر می‌کوشیم به معرفی و نقد این حوزه یادگیری در سند برنامه درسی ملی و نقاط قوت و ضعف آن بپردازیم.

آموزش رسمی زبان انگلیسی در مدارس ایران از سال تحصیلی ۱۳۱۷-۱۳۱۸ آغاز و مجموعه شش جلدی کتاب‌های زبان انگلیسی برای تدریس در مقطع شش ساله دبیرستان توسط گروهی از مؤلفان ایرانی و غیر ایرانی تدوین و منتشر گردید. این مجموعه از روش آموزش مستقیم^۳ و آموزش خواندن محور^۴ با تنوع وسیعی از موضوعات در هر کتاب تبعیت می‌کرد و تا سال ۱۳۴۳ که با مجموعه موسوم به کتاب‌های سطح‌بندی شده^۵ جای‌گزین شد، تدریس می‌گردید. در مجموعه کتاب‌های سطح‌بندی شده، مؤلفان کوشیده بودند از روش‌های تدریس سنتی مانند روش مستقیم به جریان غالب آن دوران به ویژه روش دیداری - شنیداری^۶ و آموزش موقعیت‌محور^۷ تغییر جهت داده و تحولات آموزش زبان در آن دوران را در محتوای کتاب‌های تألیف شده لحاظ کنند. این مجموعه از کتاب‌های آموزش زبان انگلیسی نیز تا پس از پیروزی انقلاب اسلامی در مدارس تدریس می‌شد و از سال ۱۳۶۱ با مجموعه دیگری از کتاب‌ها جای‌گزین گردید. یکی از نقاط ضعف عمده کتاب‌های زبان انگلیسی ایران در مقاطع مختلف از منظر پژوهشگران مختلف، نبود سیاست‌گذاری کلان در عرصه آموزش زبان انگلیسی در نظام آموزشی کشورمان است، نکته‌ای که پژوهشگرانی همچون کیانی و دیگران (۲۰۱۱) نیز به آن اشاره کرده و خواستار توجه بیشتر و دقیق‌تر به آن شده‌اند.

در زمینه نقد برنامه درسی ملی و ارتباط آن با اسناد کلان فرهنگی کشور پژوهش‌های چندی به انجام رسیده است. حسنی (۱۳۸۹) به بررسی شیوه هدف‌گذاری در ویراست سوم سند برنامه درسی ملی پرداخته است. عنانی‌سراب (۱۳۸۹) به طور ویژه به راهنمای برنامه درسی مقطع متوسطه زبان‌های خارجی پرداخته و چالش‌ها و فرصت‌های نگارش چنین راهنمایی را بر مبنای برنامه درسی ملی بررسی نموده است. مهرمحمدی (۱۳۸۹) نیز به نقد نگاشت سوم برنامه درسی ملی می‌پردازد و پس از تأکید بر نقش مهمی که سند برنامه درسی ملی در آینده آموزشی کشور ایفا می‌کند به بررسی و نقد دو محور اساسی

^۱ . نویسنده مسؤل، عضو هیات علمی سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی (rkheirabadi@gmail.com)

^۲ . عضو هیات علمی سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی (behnam_9002@yahoo.com)

^۳ - Direct Method (DM)

^۴ - Reading Method (RM)

^۵ - Graded English

^۶ - Audio-Lingual Method (ALT)

^۷ - Situational Language Teaching (SLT)

تمرکززدایی (یا آزادسازی) و تلفیق (در هم‌تنیدگی) در برنامه درسی می‌پردازد و این‌گونه نتیجه‌گیری می‌کند که نگاشت سوم سند در زمینه توجه به این دو محور از ضعف و نابسندگی رنج می‌برد.

کیانی و دیگران (۲۰۱۱) به بررسی و نقد سیاست‌گذاری زبانی کلان کشور در برنامه درسی می‌پردازد و سیاست‌گذاری زبانی را در ارتباط تنگاتنگ با سیاست‌گذاری‌های کلان آموزشی، اجتماعی و سیاسی ارزیابی می‌کند.

روش

این پژوهش به شیوه کتابخانه‌ای انجام گرفته است به این صورت که پس از مطالعه پیشینه پژوهش‌های انجام گرفته در ارتباط با اسناد فرادستی و ارتباط آن‌ها با آموزش زبان انگلیسی در نظام آموزش رسمی کشور، پژوهشگران ضمن مطالعه بخش‌های مرتبط با آموزش زبان انگلیسی موجود در اسناد بالادستی به معرفی و نقد حوزه آموزش زبان‌های خارجی در سند برنامه درسی ملی می‌پردازند. داده‌های این پژوهش را اسناد فرادستی فرهنگی کشور از جمله سند چشم‌انداز، نقشه جامع علمی کشور و سند برنامه درسی ملی تشکیل می‌دهند.

یافته‌ها

در پژوهش حاضر به معرفی جایگاه و مبنای نظری تحولات انجام‌گرفته در زمینه آموزش زبان‌های خارجی در نظام رسمی کشور با در نظر گرفتن حوزه دهم از حوزه‌های یادگیری برنامه درسی ملی پرداخته و دیدیم تجارب مشابه و بومی‌سازی شده اجرای رویکرد ارتباطی در کشورهای همسایه به عنوان رویکردی نو و دارای پشتوانه علمی قابل قبول، دارای برخی استلزامات اجرایی از جمله توجه به نظام تربیت معلم و فراهم آوردن برخی امکانات مدیریت کلاس درس و الزامات سخت‌افزاری از جمله امکان اجرا و تدریس هر چهار مهارت زبانی در کلاس درس می‌باشد. به طور کلی به نظر می‌رسد رویکرد "ارتباطی فعال خودباورانه" مطرح در برنامه درسی ملی از ظرفیت و توان مناسبی برای ارتقاء سطح کلی آموزش زبان در کشورمان برخوردار است، اما تحقق بهینه آن مستلزم پیش‌نیازهایی است که در متن مقاله به تفصیل معرفی گردیده‌اند.

بحث و نتیجه‌گیری

تغییر رویکرد در نظام‌های آموزشی همواره مسئله‌ای چند بعدی و تنیده با عوامل مختلف است. در پژوهش حاضر به بررسی تغییر و تحول در نظام آموزش زبان‌های خارجی کشور در چارچوب برنامه درسی ملی پرداختیم و پیش‌نیازها، نقاط قوت و ظرفیت‌های تحقق هدف‌گذاری‌های مدنظر این سند در کنار تهدیدات و نقاط ضعف آن بررسی گردید.

منابع

- حسینی، محمد (۱۳۸۹). نقد الگوی هدف‌گذاری سند برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران، *فصلنامه مطالعات برنامه درسی ایران*. (۱۸).
- عنانی‌سراب، محمدرضا (۱۳۸۹). راهنمای برنامه درسی زبان‌های خارجی دوره متوسطه: فرصت‌ها و چالش‌های تولید و اجرای برنامه، *فصلنامه نوآوری‌های آموزشی*. ۹ (۳۵).
- کیانی، غلام‌رضا و دیگران. (۱۳۹۰). نگاهی دوباره به رویکرد برنامه درسی ملی نسبت به آموزش زبان‌های خارجی، *فصلنامه پژوهش‌های زبان و ادبیات تطبیقی*. ۲ (۲).
- مهرمحمدی، محمود (۱۳۸۹). نقدی و نظری بر نگاشت سوم سند برنامه درسی جمهوری اسلامی ایران، *فصلنامه مطالعات برنامه درسی ایران*. (۱۸).

SID

سرویس های
ویژه

سرویس ترجمه
تخصصی

کارگاه های
آموزشی

بلاگ
مرکز اطلاعات علمی

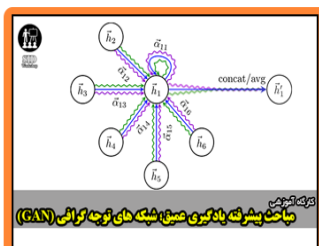

عضویت در
خبرنامه

فیلم های
آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

مباحث پیشرفته یادگیری عمیق؛
شبکه های توجه گرافی
(Graph Attention Networks)

کارگاه آنلاین آموزش استفاده از
وب آوساینس

کارگاه آنلاین مقاله روزمره انگلیسی